

Å LECHTICI I VOÅ~Ã•Å CI

ÅšterÃ½, 24 Å•ervenec 2018

NENÃ• PES, JAKO PES... KdyÅ¾ si pÅ™edstavÃ-me malinkou Ä•ivavu a obÅ™Ã-ho vlkodava, kaÅ¾dÃ©ho z nÃjs jistÄ› napadne otÃizka: Jak je moÅ¾nÃ©, Å¾e vÅ¡echna psÃ- plemena pochÃjzÃ- z vlka? Dnes uÅ¾ mÅ¬Å¾eme bezpochyby Å™Ã-ct, Å¾e pradÄ›dem vÅ¡ech psÃ-ch plemen je opravdu vlk obecnÃ½ â€“ Canis lupus. Jak k tomu ale mohlo dojÃ-t?

PravÄ›cÃ-

vlci nemÃ•li za sebou historii nelÃ-tostnÃ©ho pronÃjsledovÃjnÃ-, proto nebyli tak plaÅ¡iÅ-, jako vlci dneÅjnÃ-. DokÃ¡zali si poradit i s tÃ-m, co pravÄ›cÃ- lidÃ© nezkonzumovali, proto se zaÄ•ali stahovat kolem lidskÃ½ch osad. ProÄ• by se vlk namÃ¡hal lovit, kdyÅ¾ mu potrava leÅ¾ela pÅ™Ã-mo pod Ä•umÃ¡kemâ€!

Vlk

se pak promÄ›nil ve psa ve chvÃ-li, kdy si lidÃ© ochoÄ•ili vlÄ•- Ä¡tÄ›Å•ata a ta jej pÅ™ijala jako vÅ“dce smeÅ•ky mÃ-sto samotnÃ©ho vlka. Byli to nejen vynikajÃ-cÃ- loveÄ•tÃ- pomocnÃ-cí, ale takÃ© hÃ-daÄ•i. V tÃ©to roli se po boku Ä•lovÄ•ka objevil na StÅ™edenÃ-m vÅ½chodÄ› jiÅ¾ dÅ™Ã-ve neÅ¾e ve starÅ¡iÅ- dobÄ› kamennÃ©. ZkoumÃjnÃ-m DNA vÄ›dcí odhalujÃ-tato tajemstvÃ- dÃ;jvnÃ© minulosti. TÃ-m, Å¾e porovnali DNA mumifikovanÃ½ch psÃ- z rÅ“znÃ½ch koutÃ- svÄ•ta a souÄ•asnÃ½ch psÃ-, dokÃ¡zali, Å¾e i americkÃ-j plemena psÃ- pochÃjzÃ- z euroasijskÃ½ch vlkÃ-.

Do Ameriky se tedy museli dostat spoleÄ•nÄ› s lidmi v dobÄ›, kdy jeÄ¡tÄ› nebyly kontinenty rozdÄ›leny oceÄ•jnem.

Na poÄ•Ä¡tku domestikace Ä¡lechtily

lidÃ© psy pÅ™edevÅ¡iÅ-m kvÅ“li jejich povaze a vÅ½konu pÅ™i lovu, vzhled byl aÅ¾ na druhÃ©m mÃ-stÄ›. DneÅjnÃ- plemena se naopak vyznaÄ•ujÃ- velkou variabilitou ve vzhledu. StaÄ•- se podÃ-vat na miniaturnÃ- Ä•ivavy ve srovnÃjnÃ- s obÅ™Ã-mi irskÃ½mi vlkodavy.

NapÅ™Ã-klad v Asii existuje dlouhÃ¡ tradice Ä¡lechtÄ›nÃ- pro vzhled. JiÅ¾ pÅ™ed pÄ•ti tisÄ•ci lety byli pro ozdobu Ä•-nskÃ½ch cÃ-saÅ™skÃ½ch palÃ¡jcÅ- Ä¡lechtÄ›ni malÃ- â€žpolÅ¡iÅ-Å™ovÃ- psiâ€œ. Proces miniaturizace plemen vedl k vÅ½voji trpasliÄ•-ch psÃ-, kteÅ™Ã- si bÄ›hem staletÃ- zÃ-skali velkou oblibu mezi Ä¡lechtou. A jsou oblÃ-benÃ½mi mazlÃ-Ä•ky i v dneÅjnÃ- dobÄ›. Ä¡ lechtÄ›nÃ- rÅ“znÃ½ch plemen psÃ- se rozjelo pÅ™edevÅ¡iÅ-m v obdobÃ- prÅ“myslovÃ© revoluce. Na sklonku 19. stoletÃ- bylo vystavovÃjnÃ- psÃ- oblÃ-benou zÃ¡jbavou. Ä¡ lechtitelÃ© se vÃ-ce zamÄ›Å™ovali na vzhled a tak rostl poÄ•et a zÃ¡roveÄ• rozmanitost novÃ- uznanÃ½ch psÃ-ch plemen.

DĂ-ky ÅjlechtĂ>nĂ- zĂ-staly zĂjkladnĂ- typy psĂ- po tisĂ-ce let v podstatĂ stĂjĂ. PÂ™esto se nikdo nepokusil definovat oficiĂlnĂ- psĂ- plemeno, zlom nastal v roce 1867, kdy byla uveĂ™ejnĂ-na prĂ;ce Psi britskĂ½ch ostrovĂ-. Toto pÂ™evratnĂ dĂ-lo poprvĂ uvedlo zĂjkladnĂ- charakteristiky 35 plemen psĂ- a zavedla tak pojmem plemennĂ©ho standardu - pĂ-semnĂ©ho popisu ideĂjnĂ-ho vzhledu psa, podle nĂ:jĂ¾ se posuzuje danĂ© plemeno.

ZaloĂ¾enĂ- Kennel Clubu

Roku 1873 byl v BritĂjnii zaloĂ¾en prvnĂ- kynologickĂ½ klub (Kennel Club), kterĂ½ uveĂ™ejnil vlastnĂ- plemennĂ© standardy pro 40 psĂ-ch plemen. KromĂ toho klub ustanovil dalĂjĂ- dĂ-leĂ¾itĂ opatĂ™enĂ-. Pokud mĂj bĂ½t urĂ•itĂ plemeno oficiĂlnĂ uznaňno, musĂ- bĂ½t registrovĂjno kynologickĂ½m klubem.

AmerickĂ½ kynologickĂ½ klub (AKC) byl zaloĂ¾en roku 1883. EvropskĂ© sdruĂ¾enĂ- Federation Cynologique Internationale (FCI) vzniklo roku 1911.

PoĂ•et psĂ-ch plemen neustĂ;le stoupal, ale protoĂ¾e kynologickĂ© organizace pĂ-sobily samostatnĂ, uznaňvala se v rĂ-znĂ½ch zemĂ-ch rĂ-znĂj plemen. Dnes je na celĂ@m svĂ-te okolo 500 rĂ-znĂ½ch plemen (asi 338 jich eviduje FCI, ostatnĂ- se Ā™adĂ- mezi plemená neuznanĂj).

RĂ;jdce pro milovnĂ-ky psĂ-,

Paul McGreevy, Argo,
2005